

استاد محمد رضا نامنی

نابینا و پژوهشگر خط بریل

مریم قاسمی

مدیریت مؤسسه و عضویت در هیأت امنا و ارائه مشاوره‌های روانشناسی بخش اعظم اوقات خود را در خدمت نابینایان و کم‌بینایان می‌گذرانید.

مؤسسه استثنایی عصای سفید در حال حاضر در چندین رشته آموزشی با کمک و همدلی اساتید و هنرمندان برجسته و دلسوز به آموزش اعضای خود که نابینا و کم بینا هستند می‌پردازد. گفتنی است که گروه همخوان این مؤسسه با پشتیبانی و تلاش ایشان در اولین همایش معلولان کشور که به همت سازمان بهزیستی برگزار شده بود موفق به کسب مقام اول و اخذ تندیس طلایی این همایش شد.

استاد محمدرضا نامنی، در ۲۲ دی‌ماه ۱۳۸۰ درگذشت و مؤسسه عصای سفید را که درخت باروری در میان مؤسسات خیریه غیردولتی است به عنوان ثمره عمر پر برکت خود برای خیل هنرجویان و کارآموزان نابینا و کم بینا به یادگار نهادند.

کارنامه پر بار او عمدتاً در عرصه خط بریل، پژوهش و آموزش است. شادروان نامنی در همه یا اغلب آثارش به جنبه‌های مختلف خط بریل پرداخته است. او تلاش کرد تجارب مهم را از جهان پیشرفته به زبان بومی و فارسی در زمینه بریل به دانش‌آموزان و دانش‌جویان ایرانی تفهیم نماید. در کتاب نخستین گام در بخش مهارت خواندن و نوشتن به اهمیت بریل و ضرورت فراگیری خط بریل توسط دانش‌آموزان به تفصیل نکاتی آورده است. نیز در کتاب تحول روانی و در همه آثارش استفاده از خط بریل را مهم و مغتنم و یکی از ارکان فرهنگ نابینایی برشمرده است.

مآخذ

تحول روانی آموزش و توانبخشی نابینایان، محمدرضا نامنی و دیگران، تهران، انتشارات سمت، ۱۳۸۹؛ نخستین گام، محمدرضا نامنی و شهره فلاح کسمایی، تهران، سازمان آموزش و پرورش استثنایی، ۱۳۷۴، ص ۱۲-۱۴ و ۱۱۲-۱۱۵.

او در ۲۳ فروردین ۱۳۲۳ش در تهران متولد شد. وی در طول تحصیلات ابتدایی و متوسطه به تدریج بینایی خود را از دست داد و دوره لیسانس را با کم بینایی و فوق لیسانس را با نابینایی به پایان رسانید.

نامنی پایان‌نامه تحصیلی خود را با خط بریل تهیه نمود و با درجه خوب مورد تأیید اساتید خود قرار گرفت. او در کنار دکتر محمد خزائلی و با تأیید و پشتیبانی آن مرحوم خدمات بسیاری برای جامعه نابینایان داشت. نامنی بعد از درگذشت دکتر خزائلی در سال ۱۳۵۳ به مدت سیزده سال مدیریت علمی و توانبخشی آموزشگاه خزائلی را برعهده داشت و سپس برای شرکت در دوره تخصصی «آموزش کودکان نابینا» به آمریکا عزیمت نمود. وی سالها عضو انجمن بین‌المللی نابینایان و نماینده ایران در آن بود.

نامنی بنیانگذار اولین کتابخانه گویا در وزارت آموزش و پرورش است. وی همچنین با جلب همکاری هنرمندان زمان خود گروه‌های هنری نابینایان را تشکیل داد و نسبت به آموزش افراد نابینا و کم بینا همت وافری مبذول داشت. وی همزمان با اداره آموزشگاه از سال ۱۳۵۵ به عنوان مدرس روانشناسی در دانشگاه‌های تربیت معلم، شهید بهشتی، علامه طباطبایی و الزهراء حضور داشت.

اولین کتاب وی با عنوان سیری گذرا در آموزش و بهزیستی معلولین بینایی در سال ۱۳۶۳ منتشر شد و به دنبال آن دومین کتاب با نام نخستین گام راهنمایی علمی پدران و مادرانی که فرزند نابینا دارند عرضه شد. علاوه بر اینها وی مقالات و جزوات متعددی در زمینه کودکان استثنایی بویژه نابینایان تهیه و در اختیار دانشجویان خود قرار داده است. استاد نامنی هم چنین به عنوان مشاور امور آموزشی کودکان استثنایی و معلولین بینایی با وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی همکاری داشت. او پس از ازدواج با خانم شهره فلاح کسمایی در سال ۱۳۶۹ با سرمایه شخصی و به یاری همسر خود سرمایه خانوادگی خویش را صرف تأسیس مؤسسه استثنایی عصای سفید نمود و با تصدی